

Směrnice Evropského Parlamentu a Evropské Rady 2022/2557 o odolnosti kritických subjektů

Autor: Evropský Parlament a Evropská Rada (14. prosince 2022)

Zdroj: [Směrnice](#)

Souhrn

Dokument konstatuje, že v ekonomice Evropské Unie (dále jen „EU“) charakterizované stále větší vzájemnou závislostí, mají kritické subjekty jakožto poskytovatelé základních služeb nepostradatelnou úlohu při zachování životně důležitých společenských funkcí nebo hospodářských činností na vnitřním trhu. **Má proto zásadní význam vytvořit unijní rámec, jehož cílem je posílit odolnost kritických subjektů na vnitřním trhu stanovením harmonizovaných minimálních pravidel, jakož i pomoci těmto subjektům prostřednictvím ucelených a specializovaných opatření podpory a dohledu.**

Je nutné změnit přístup směrem k zajištění toho, aby byla lépe zohledněna rizika, aby byla lépe definována úloha a povinnosti kritických subjektů jakožto poskytovatelů základních služeb nezbytných pro fungování vnitřního trhu a aby byla za účelem posílení odolnosti kritických subjektů přijata jednotná unijní pravidla. Kritické subjekty by tak měly dostat možnost posílit své schopnosti předcházet incidentům, které mohou narušit poskytování základních služeb, chránit se před těmito incidenty, reagovat na ně, odolávat jim, zmírňovat a absorbovat je, přizpůsobovat se jim a zotavit se z nich.

Aby bylo možné komplexně řešit odolnost subjektů, které jsou kritické pro řádné fungování vnitřního trhu, tvoří tato směrnice zastřešující rámec, který řeší odolnost kritických subjektů vůči všem nebezpečím, bez ohledu na to, zda se jedná o nebezpečí přírodní, způsobená člověkem, neúmyslná či úmyslná.

Je nezbytné stanovit harmonizovaná minimální pravidla, která zajistí poskytování základních služeb na vnitřním trhu, posílí odolnost kritických subjektů a zlepší přeshraniční spolupráci příslušných orgánů.

Směrnice proto:

- a) stanoví členským státům povinnosti přijmout konkrétní opatření, jejichž cílem je zajistit, aby služby nezbytné pro zachování nejdůležitějších společenských funkcí nebo hospodářských činností v rámci působnosti článku 114 Smlouvy o fungování EU byly na vnitřním trhu poskytovány neomezeně, zejména povinnosti určit kritické subjekty a podporovat kritické subjekty při plnění povinností, které jim byly uloženy;
- b) stanoví povinnosti pro kritické subjekty zaměřené na posílení jejich odolnosti a schopnosti poskytovat služby podle písmena a) na vnitřním trhu;

- c) stanoví pravidla pro:
 - i. dohled nad kritickými subjekty;
 - ii. vymáhání;
 - iii. určení kritických subjektů zvláštního evropského významu a poradní mise za účelem posouzení opatření, která takové subjekty zavedly za účelem splnění jejich povinností podle kapitoly III;
- d) stanoví společné postupy pro spolupráci a podávání zpráv o uplatňování této směrnice;
- e) stanoví opatření s cílem dosáhnout vysoké úrovně odolnosti kritických subjektů v zájmu zajištění poskytování základních služeb v Unii a zlepšení fungování vnitřního trhu.

Pro účely této směrnice se rozumí:

- 1) „**kritickým subjektem**“ veřejný nebo soukromý subjekt, který byl členským státem určen v souladu s článkem 6 jako subjekt náležející do jedné z kategorií stanovených ve třetím sloupci tabulky v příloze;
- 2) „**odolností**“ schopnost kritického subjektu předcházet incidentům, chránit se před těmito incidenty, reagovat na ně, odolávat jim, zmírňovat a absorbovat je, přizpůsobovat se jim a zotavit se z nich;
- 3) „**incidentem**“ událost, která může významně narušit nebo která narušuje poskytování základní služby, včetně případů, kdy ovlivňuje vnitrostátní systémy chránící právní stát;
- 4) „**kritickou infrastrukturou**“ aktivum, zařízení, vybavení, síť nebo systém či část aktiva, zařízení, vybavení, sítě nebo systému, které jsou nezbytné pro poskytování základní služby;
- 5) „**základní službou**“ služba, která je zásadní pro zachování nejdůležitějších společenských funkcí, hospodářských činností, veřejného zdraví a bezpečnosti nebo životního prostředí;
- 6) „**rizikem**“ možnost ztráty nebo narušení v důsledku incidentu, přičemž toto riziko má být vyjádřeno jako kombinace rozsahu takové ztráty nebo takového narušení a pravděpodobnosti vzniku incidentu;
- 7) „**posouzením rizik**“ celkový postup určení povahy a rozsahu rizika identifikací a analýzou možných relevantních hrozeb, zranitelných míst a nebezpečí, které by mohly vést k incidentu, a hodnocením možné ztráty nebo narušení poskytování základní služby způsobené tímto incidentem.
- 8) „**standardem**“ standard nebo norma ve smyslu čl. 2 bodu 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1025/2012 (30);
- 9) „**technickou specifikací**“ technická specifikace ve smyslu čl. 2 bodu 4 nařízení (EU) č. 1025/2012;

10) „**subjektem veřejné správy**“ subjekt takto uznaný v souladu s vnitrostátními právními předpisy v určitém členském státě, s výjimkou soudních orgánů, parlamentů a centrálních bank, který splňuje tato kritéria:

- a) je založen za účelem naplňování potřeb veřejného zájmu a nemá průmyslovou nebo obchodní povahu;
- b) má právní subjektivitu nebo je ze zákona oprávněn jednat jménem jiného subjektu s právní subjektivitou;
- c) je financován převážně státními orgány nebo jinými ústředními veřejnoprávními subjekty nebo podléhá řídicímu dohledu těchto orgánů nebo subjektů, nebo více než polovina členů v jeho správním, řídicím nebo dozorčím orgánu je jmenována státními orgány nebo jinými ústředními veřejnoprávními subjekty;
- d) má pravomoc vydávat fyzickým nebo právnickým osobám správní nebo regulační rozhodnutí ovlivňující jejich práva při přeshraničním pohybu osob, zboží, služeb nebo kapitálu.

Každý členský stát do 17. července 2026 určí kritické subjekty pro odvětví a pododvětví stanovená v příloze.

Členský stát při určování kritických subjektů podle odstavce 1 zohlední výsledky svého posouzení rizik členského státu a strategii a použije všechna tato kritéria:

- a) subjekt poskytuje jednu nebo více základních služeb;
- b) na území tohoto členského státu subjekt působí a nachází se tam jeho kritická infrastruktura; a
- c) incident by významně narušil, jak je určeno v souladu s čl. 7 odst. 1, poskytování jedné nebo více základních služeb v odvětvích stanovených v příloze, nebo poskytování jiných základních služeb v odvětvích stanovených v příloze, jež na takové základní službě či takových základních službách závisí.

Každý členský stát vytvoří seznam určených kritických subjektů podle odstavce 2 a zajistí, aby tyto kritické subjekty byly informovány o tom, že byly určeny jakožto kritické subjekty do jednoho měsíce od tohoto určení. Při určování významnosti narušení podle čl. 6 odst. 2 písm.

c) členské státy zváží tyto okolnosti:

- a) počet uživatelů, kteří jsou závislí na základní službě poskytované dotčeným subjektem;
- b) rozsah, v němž jiná odvětví a pododvětví stanovená v příloze závisí na dotčené základní službě;
- c) možný dopad incidentů, pokud jde o jejich intenzitu a délku trvání, na ekonomické a společenské činnosti, životní prostředí, veřejnou bezpečnost a bezpečnost obecně nebo na zdraví obyvatelstva;
- d) tržní podíl tohoto subjektu na trhu s dotčenou základní službou či službami;

- e) území, které by mohlo být incidentem ovlivněno, včetně případných přeshraničních dopadů, s přihlédnutím ke zranitelnosti spojené se stupněm odloučení určitých typů území, jako jsou ostrovní či vzdálené regiony nebo horské oblasti;
- f) důležitost subjektu, pokud jde o udržování dostatečné úrovně dané základní služby, s přihlédnutím k dostupnosti alternativních způsobů poskytování této základní služby.

Členské státy podpoří kritické subjekty při posilování jejich odolnosti. Tato podpora může zahrnovat vypracování poradenských manuálů a metodik, podporu organizace cvičení sloužících k prověření jejich odolnosti a poskytování poradenství a školení pracovníkům kritických subjektů. Aniž by tím byla dotčena použitelná pravidla státní podpory, členské státy mohou poskytovat kritickým subjektům finanční zdroje, je-li to nezbytné a odůvodněné cíli veřejného zájmu.

Bez ohledu na lhůtu stanovenou v čl. 6 odst. 3 druhém pododstavci členské státy zajistí, aby kritické subjekty provedly posouzení rizika **do devíti měsíců** od obdržení oznámení podle čl.

6 odst. 3 a následně v případě potřeby, alespoň však každé čtyři roky, na základě posouzení rizik členského státu a dalších příslušných zdrojů informací s cílem posoudit veškerá příslušná rizika, která mohou narušit poskytování jejich základních služeb (dále jen „posouzení rizik kritického subjektu“).

Členské státy zajistí, aby kritické subjekty na základě relevantních informací poskytnutých členskými státy v posouzení rizik členského státu a na základě výsledků posouzení rizik kritického subjektu, přijaly **vhodná a přiměřená technická, bezpečnostní a organizační opatření k zajištění své odolnosti**, včetně opatření nezbytných za účelem:

- a) předcházení vzniku incidentů, přičemž řádně zváží opatření ke snižování rizika katastrof a přizpůsobení se změně klimatu;
- b) zajištění přiměřené fyzické ochrany jejich prostor a kritické infrastruktury, přičemž řádně zváží například oplocení, zábrany, nástroje a postupy pro monitorování hranic objektu, detekční zařízení a kontroly přístupu;
- c) odezvy na incidenty, odolávání důsledkům incidentů a jejich zmírňování, přičemž řádně zváží provádění postupů a protokolů pro řízení rizik a krizí a výstražných postupů;
- d) zotavení se z incidentů, přičemž řádně zváží opatření pro zajištění kontinuity činnosti a určení alternativních dodavatelských řetězců s cílem obnovit poskytování základní služby;
- e) zajištění přiměřeného řízení bezpečnosti zaměstnanců, přičemž řádně zváží opatření, jako jsou stanovení kategorií pracovníků, kteří vykonávají kritické funkce, stanovení přístupových práv k prostorám, kritické infrastruktuře a citlivým informacím, zavedení postupů pro ověřování spolehlivosti v souladu s článkem 14 a vymezení kategorií osob, u nichž je vyžadováno toto ověření spolehlivosti, a stanovení vhodných požadavků na odbornou přípravu a kvalifikaci;

- f) zvyšování povědomí příslušných pracovníků o opatřeních uvedených v písmenech a) až e) s náležitým ohledem na kurzy odborné přípravy, informační materiály a cvičení.

Členské státy zajistí, aby kritické subjekty zavedly a používaly plán odolnosti nebo rovnocenný dokument či dokumenty, které popisují opatření přijatá podle odstavce 1.

Členské státy upřesní podmínky, za nichž může kritický subjekt v řádně odůvodněných případech a s přihlédnutím k posouzení rizik členského státu podávat žádosti o ověření spolehlivosti osob:

- a) které plní citlivé úkoly v rámci kritického subjektu nebo v jeho prospěch, zejména ve vztahu k odolnosti kritického subjektu;
- b) které jsou pověřeny přímým nebo vzdáleným přístupem do jeho prostor, k jeho informacím nebo do jeho kontrolních systémů, a to i v souvislosti s bezpečností kritického subjektu;
- c) u kterých se zvažuje, že budou přijaty na pozice, na něž se vztahují kritéria uvedená v písmenech a) a b).

Členské státy zajistí, aby kritické subjekty vyrozuměly bez zbytečného odkladu příslušný orgán o incidentech, které významně narušují nebo mohou významně narušit poskytování základních služeb. Členské státy zajistí, s výjimkou případů, které by bránily v řešení incidentu, aby kritické subjekty podaly prvotní oznámení nejpozději do 24 hodin od okamžiku, kdy se kritický subjekt o incidentu dozvěděl, a v relevantních případech nejpozději do jednoho měsíce poté podrobnou zprávu. K určení závažnosti narušení je třeba vzít v úvahu zejména tyto parametry:

- a) počet a podíl uživatelů zasažených narušením;
- b) dobu trvání narušení;
- c) území zasažené narušením s přihlédnutím k tomu, zda je toto území geograficky izolované.

Určení kritických subjektů zvláštního evropského významu:

Subjekt se považuje za kritický subjekt zvláštního evropského významu, pokud:

- a) byl určen jako kritický subjekt podle čl. 6 odst. 1;
- b) poskytuje stejné nebo podobné základní služby v šesti nebo více členských státech nebo do těchto států; a
- c) byl jako takový vyrozuměn podle odstavce 3 tohoto článku.

Členské státy do 17. října 2024 přijmou a zveřejní opatření nezbytná pro dosažení souladu s touto směrnicí. Neprodleně o nich uvědomí Komisi. Použijí tato opatření od 18. října 2024. Tato směrnice vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v Úředním věstníku Evropské unie.

Odvětví, pododvětví a kategorie subjektů

Energetika:

- Elektroenergetické podniky ve smyslu čl. 2 bodu 57 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/944, které zastávají funkci „dodávky“ ve smyslu čl. 2 bodu 12 uvedené směrnice.
- Provozovatelé distribuční soustavy, ve smyslu čl. 2 bodu 29 směrnice (EU) 2019/944.
- Provozovatelé přenosové soustavy ve smyslu čl. 2 bodu 35 směrnice (EU) 2019/944.
- Výrobci ve smyslu čl. 2 bodu 38 směrnice (EU) 2019/944.
- Nominovaní organizátoři trhu s elektřinou ve smyslu čl. 2 bodu 8 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/943.
- Účastníci trhu s elektřinou ve smyslu čl. 2 bodu 25 nařízení (EU) 2019/943 vykonávající služby agregace nebo jsou provozovatelem odezvy strany poptávky nebo provozovatelem ukládání energie ve smyslu čl. 2 bodů 18, 20 a 59 směrnice (EU) 2019/944.
- Provozovatelé dálkového vytápění nebo dálkového chlazení ve smyslu čl. 2 bodu 19 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001.
- Provozovatelé ropovodů.
- Provozovatelé zařízení na těžbu, rafinaci a zpracování ropy a skladovacích a přenosových zařízení
- Ústřední správci zásob ve smyslu čl. 2 písm. f) směrnice Rady 2009/119/ES.
- Dodavatelské podniky ve smyslu čl. 2 bodu 8 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/73/ES.
- Provozovatelé distribuční soustavy ve smyslu čl. 2 bodu 6 směrnice 2009/73/ES.
- Provozovatelé přenosové soustavy ve smyslu čl. 2 bodu 4 směrnice 2009/73/ES.
- Provozovatelé uskladňovací soustavy ve smyslu čl. 2 bodu 10 směrnice 2009/73/ES.
- Provozovatelé zařízení LNG ve smyslu čl. 2 bodu 12 směrnice 2009/73/ES.
- Plynárenské podniky ve smyslu čl. 2 bodu 1 směrnice 2009/73/ES.
- Provozovatelé zařízení na rafinaci a zpracování zemního plynu.
- Provozovatelé výroby, uchovávání a přepravy vodíku.

Doprava:

- Letečtí dopravci ve smyslu čl. 3 bodu 4 nařízení (ES) č. 300/2008 využívání ke komerčním účelům.
- Řídicí orgány letišť ve smyslu čl. 2 bodu 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/12/ES (6), letišť ve smyslu čl. 2 bodu 1 uvedené směrnice, včetně hlavních letišť uvedených v příloze II, části 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1315/2013 (7); a subjekty provozující pomocná zařízení v rámci letišť.
- Provozovatelé kontroly řízení provozu poskytující služby řízení letového provozu ve smyslu čl. 2 bodu 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 549/2004.
- Provozovatelé infrastruktury ve smyslu čl. 3 bodu 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/34/EU.
- Železniční podniky ve smyslu čl. 3 bodu 1 směrnice 2012/34/EU a provozovatelé zařízení služeb ve smyslu čl. 3 bodu 12 směrnice 2012/34/EU.
- Společnosti vnitrozemské, námořní a pobřežní osobní a nákladní vodní dopravy, jak jsou vymezeny pro námořní dopravu v příloze I nařízení (ES) č. 725/2004, kromě jednotlivých plavidel provozovaných těmito podniky.

- Řídicí orgány přístavů ve smyslu čl. 3 bodu 1 směrnice 2005/65/ES, včetně jejich přístavních zařízení ve smyslu čl. 2 bodu 11 nařízení (ES) č. 725/2004; a subjekty provozující díla a zařízení v rámci přístavů.
- Provozovatelé služeb lodní dopravy (VTS) ve smyslu čl. 3 písm. O.
- Silniční orgány ve smyslu čl. 2 bodu 12 nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2015/962 (11) odpovědné za kontrolu řízení provozu, s výjimkou veřejných subjektů, pro něž je řízení provozu nebo provozování inteligentních dopravních systémů nepodstatnou součástí jejich obecné činnosti.
- Provozovatelé inteligentních dopravních systémů ve smyslu čl. 4 bodu 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/40/EU.
- Provozovatelé veřejných služeb ve smyslu čl. 2 písm. d) nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1370/2007.

Bankovníctví:

- Úvěrové instituce ve smyslu čl. 4 bodu 1 nařízení (EU) č. 575/2013

Infrastruktura finančních trhů:

- Provozovatelé obchodních systémů ve smyslu čl. 4 bodu 24 směrnice 2014/65/EU
- Ústřední protistrany ve smyslu čl. 2 bodu 1 nařízení (EU) č. 648/2012.

Zdravotnictví:

- Poskytovatelé zdravotní péče ve smyslu čl. 3 písm. g) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/24/EU.
- Referenční laboratoře EU ve smyslu článku 15 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2371.
- Subjekty provádějící činnosti v oblasti výzkumu a vývoje léčivých přípravků ve smyslu čl. 1 bodu 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/83/ES.
- Subjekty vyrábějící základní farmaceutické výrobky a přípravky ve smyslu sekce C oddílu 21 NACE Rev. 2.
- Subjekty vyrábějící zdravotnické prostředky považované za kriticky důležité v průběhu mimořádné situace v oblasti veřejného zdraví (uvedené na „seznamu kriticky důležitých zdravotnických prostředků při mimořádné situaci v oblasti veřejného zdraví“) ve smyslu článku 22 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/123.
- Subjekty, které jsou držiteli povolení distribuce ve smyslu článku 79 směrnice 2001/83/ES.

Pitná voda:

- Dodavatelé a distributoři vody určené k lidské spotřebě ve smyslu čl. 2 bodu 1 písm. a) směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/2184 (18), s výjimkou distributorů, pro něž není distribuce vody určené k lidské spotřebě podstatnou částí jejich obecné činnosti spočívající v distribuci jiných komodit a zboží.

Odpadní voda:

- Podniky zajišťující odvádění, vypouštění nebo čištění městských odpadních vod, splašků nebo průmyslových odpadních vod ve smyslu čl. 2 bodů 1, 2 a 3 směrnice Rady 91/271/EHS, s vyloučením podniků, pro něž je odvádění, vypouštění nebo čištění městských odpadních vod, splašků nebo průmyslových odpadních vod nepodstatnou částí jejich obecné činnosti.

Digitální infrastruktura:

- Poskytovatelé výměnných uzlů internetu ve smyslu čl. 6 bodu 18 směrnice (EU) 2022/2555.
- Provozovatelé služeb systému překladu jmen domén ve smyslu čl. 6 bodu 20 směrnice (EU) 2022/2555 s výjimkou provozovatelů kořenových jmenných serverů
- Registry domén nejvyšší úrovně ve smyslu čl. 6 bodu 21 směrnice (EU) 2022/2555.
- Poskytovatelé služeb cloud computingu ve smyslu čl. 6 bodu 30 směrnice (EU) 2022/2555.
- Poskytovatelé služeb datového centra ve smyslu čl. 6 bodu 31 směrnice (EU) 2022/2555.
- Poskytovatelé sítí pro doručování obsahu ve smyslu čl. 6 bodu 32 směrnice (EU) 2022/2555.
- Poskytovatelé služeb vytvářejících důvěru ve smyslu čl. 3 bodu 19 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014.
- Poskytovatelé veřejné sítě elektronických komunikací ve smyslu čl. 2 bodu 8 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1972.
- Poskytovatelé služeb elektronických komunikací ve smyslu čl. 2 bodu 4 směrnice (EU) 2018/1972 v rozsahu, v němž jsou jejich služby veřejně dostupné.

Subjekty veřejné správy:

- Subjekty veřejné správy ústředních vlád vymezené členskými státy v souladu s vnitrostátním právem.

Vesmír:

- Provozovatelé pozemních infrastruktur vlastněných, spravovaných a provozovaných členskými státy nebo soukromými subjekty a podporujících poskytování služeb využívajících kosmického prostoru, s výjimkou poskytovatelů veřejných sítí elektronických komunikací ve smyslu čl. 2 bodu 8 směrnice (EU) 2018/1972.

Výroba, zpracování a distribuce potravin:

- Potravinářské podniky ve smyslu čl. 3 bodu 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002, které se zabývají výhradně logistickou a velkoobchodní distribucí a rozsáhlou průmyslovou výrobou a zpracováním.